

"Fakat insanın hevaperestane ve heveskârane tahakkümüyle değil." İzah eder misiniz? Gayrimeşru talepler misal verilebilir mi?

"İşte, Cenab-ı Hak, Hakîm-i Mutlak, hazır, nazır olduğu için, abdin duasına cevap verir. Vahşet ve kimsesizlik dehşetini, huzuruyla ve cevabıyla ünsiyete çevirir. Fakat insanın hevaperestane ve heveskârane tahakkümüyle değil, belki hikmet-i Rabbaniyenin iktizasıyla, ya matlubunu veya daha evlasını verir veya hiç vermez."(1)

"Heva" kelime olarak nefsin isteği, nefse düşkünlük, nefsin geçici olan heves ve arzuları manasına geliyor. Bu arzular içinde meşru ve helal olan arzular da vardır. Bu yüzden heva sadece haram istekler demek değildir.

Hevanın diğer bir manası da nefsin gayrimeşru arzularıdır. Bu tarife göre hevaperestane duaları gayrimeşru ve haram olan istekler şeklinde anlayabiliriz. En cahil bir adam bile haram bir isteğin duaya konu edilemeyeceğini bilir ve bunu talep etmez.

Hevaperestane duayı, insanın istediği şeyin kendi hakkında zararlı mı yoksa faydalı olacağını düşünmeden, onu ısrarla istemesi şeklinde anlamak gerekir.

Zengin olması için Hz. Musa'nın dua etmesini ısrarla isteyen Karun'un elim akıbeti ve yine zengin olmak için Resul-i Ekrem Efendimiz (asm)'den ısrarla dua talep eden, zengin olduktan sonra da zekâtını dahi vermeyen Salebe adlı sahabenin hâli bunun açık delilleridir.

İnsan, hakkında neyin hayırlı ve neyin şer olacağını bilemez. Bu bakımdan, her zaman hakkında hayırlı olacak şeyi istemelidir. Her şeyin en hayırlısını bilen ve ona göre veren Allah'tır.

İnsan hodkâm ve bencil olduğu için, her şeyi kendi nefsinin ölçüleri ile tartıyor. Nefsinin hoşuna gideni iyi, gitmeyen kötü kabul ediyor. İyiliğin ve kötülüğün ölçüsü kişinin hevası değildir. İnsan kendi nefsinin ve hevasını kâinata mühendis tayin etmemelidir.

Üstad Hazretleri bu ince hakikate şu şekilde işaret ediyor:

"Ey müteşekkî! Sen nesin? Neye binaen itiraz ediyorsun? Cüz'î hevesini külliyat-ı kâinata mühendis mi yapıyorsun? Kokmuş olan zevkini nimetlerin derecelerine mikyas ve mizan mı yapıyorsun? Ne biliyorsun ki, zannettiğin nimet nikmet olmasın? Senin ne kıymetin var ki, sineğin kanadına müvazı olmayan hevesini tatmin ve teskin için felek çarklarıyla hareketten teskin edilsin?"(2)

Koca Güneş'in dünyaya ve dolayısı ile insana lamba ve soba olması, bütün hayvanların ve bitkilerin ona musahhar kılınması, onun iman ve ubudiyet, tefekkür ve dua vazifesini kemaliyle yapması içindir. Bu yapılmasa her şey insanın süfli hevasına ve arzularına hizmet etmiş olur ki, Allah buna müsaade etmez.

Duanın kendisi ibadettir. Kabul edilsin veya edilmesin, kul duayı terk etmemelidir. Dua sadece arzularımızın yerine gelmesi için yapılmaz.

"Evet, kâinattaki her şey, her hadise ya bizzat güzeldir, ona hüsnübizzat denilir. Veya neticeleri cihetiyle güzeldir ki, ona hüsnübilgayr denilir."(3)

Hüsnübizzat, zatında güzel olan demektir. Baharın güzelliği, denizin güzelliği, gündüzün güzelliği, sıhhatin güzelliği gibi çok güzellikler bu gruba girer. Hüsnübilgayr ise, çirkin görünmekle birlikte neticesi itibariyle güzel olan manasına gelir.

Çiçek bizzat güzeldir, gübre ise neticesi itibariyle güzeldir. Sıhhat bizzat güzeldir, hastalık ise günahlara kefarete olması yönüyle güzeldir. Gündüz bizzat güzeldir; gece ise neticeleri itibariyle güzeldir. Hayat bizzat güzeldir; ölüm ise dünyadan daha güzel bir âleme gitmeye vesile olduğu için neticesi itibariyle güzeldir.

Bize göre çirkin görünen şeyler ve hadiseler de ilahi isimlerin tecellisine ayna olmaktadır.

Bütün isimler güzel olduğu gibi, onların bütün aynaları da güzeldir.

Dipnotlar:

1) bk. [Sözler, Yirmi Üçüncü Söz, Birinci Mebhas.](#)

2) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Şemme.](#)

---

3) bk. [Sözler, On Sekizinci Söz.](#)